

Metryczka dla celów statystycznych

WOJEWÓDZTWO	<i>(np. lubelskie)</i>
TYP SZKOŁY	<i>(np. szkoła podstawowa)</i>
PRZEDMIOT	<i>(np. matematyka)</i>

Arkusz obserwacji zajęć - kształtowanie kompetencji kluczowych
– **wiedza, umiejętności, postawy***

1. Nauczyciel wyposaża uczniów w wiedzę niezbędną do skutecznego porozumiewania się w języku ojczystym:
 - ☐ zwracając uwagę na zasady (ortograficzne, interpunkcyjne, składniowe, fleksyjne) budowania poprawnej wypowiedzi,
 - ☐ poszerzając specjalistyczne (matematyczne, przyrodnicze, techniczne) słownictwo uczniów,
 - ☐ budując świadomość zmienności języka i sposobów porozumiewania się w różnych kontekstach,
 - ☐ wskazując znaczenie zróżnicowanych stylów wypowiedzi,
 - ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

2. Nauczyciel kształtuje umiejętność porozumiewania się w języku ojczystym, tworząc sytuacje, w których uczniowie:
 - ☐ skutecznie komunikują się ze sobą,
 - ☐ skutecznie komunikują się z nauczycielem,
 - ☐ słuchają ze zrozumieniem,
 - ☐ czytają ze zrozumieniem,
 - ☐ wyrażają własne myśli, uczucia, opinie (w mowie lub piśmie),
 - ☐ interpretują pojęcia i fakty (w mowie lub piśmie),
 - ☐ nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji.

3. Nauczyciel kształtuje postawy niezbędne do skutecznego porozumiewania się w języku ojczystym:
 - ☐ zwracając uwagę na poprawność językową,
 - ☐ rozbudzając wrażliwość na walory estetyczne języka ojczystego,
 - ☐ zachęcając uczniów do odważnego wyrażania własnych sądów i opinii,
 - ☐ uświadamiając siłę oddziaływania (pozytywnego/negatywnego) języka na innych ludzi,
 - ☐ podkreślając potrzebę rozumienia i używania języka w sposób pozytywny i odpowiedzialny społecznie,
 - ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

4. Nauczyciel wyposaża uczniów w wiedzę niezbędną do skutecznego porozumiewania się w języku obcym:
 - ☐ ucząc gramatyki funkcjonalnej (żywej, naturalnej, stosowanej),
 - ☐ poszerzając zasób słownictwa uczniów przydatnego w codziennym porozumiewaniu się,
 - ☐ uświadamiając wpływ konwencji społecznych oraz aspektu kulturowego na sposób porozumiewania się,
 - ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

5. Nauczyciel kształtuje umiejętność porozumiewania się w języku obcym, tworząc sytuacje, w których uczniowie:
 - ☐ skutecznie komunikują się ze sobą (w tym: inicjują, podtrzymują i kończą rozmowę w języku obcym),
 - ☐ skutecznie komunikują się z nauczycielem,
 - ☐ słuchają ze zrozumieniem,
 - ☐ czytają ze zrozumieniem,
 - ☐ wyrażają własne myśli, uczucia, opinie (w mowie lub piśmie),
 - ☐ interpretują pojęcia i fakty (w mowie lub piśmie),
 - ☐ nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji.

6. Nauczyciel kształtuje postawy niezbędne do skutecznego porozumiewania się w języku obcym:
 - ☐ budując świadomość różnorodności kulturowej,
 - ☐ rozbudzając zainteresowanie i ciekawość języków i komunikacji międzykulturowej,
 - ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

7. Nauczyciel wyposaża uczniów w wiedzę niezbędną do matematycznego i naukowo-technicznego postrzegania świata:
 - ☐ ucząc głównych operacji matematycznych,
 - ☐ wprowadzając wiadomości dotyczące miar i struktur matematycznych,
 - ☐ wdrażając do rozumienia pojęć i terminów matematycznych,
 - ☐ uświadamiając główne zasady rządzące naturą,
 - ☐ wprowadzając podstawowe pojęcia naukowe,
 - ☐ uświadamiając zasady i metody, technikę oraz produkty i procesy techniczne,
 - ☐ wdrażając do rozumienia wpływu nauki i technologii na świat przyrody,
 - ☐ umożliwiając rozumienie korzyści, ograniczeń i zagrożeń wynikających z teorii i zastosowań naukowych oraz techniki,
 - ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

8. Nauczyciel kształtuje kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, tworząc sytuacje, w których uczniowie:

- ☐ liczą,
- ☐ szacują,
- ☐ stosują miary,
- ☐ posługują się terminami i pojęciami matematycznymi,
- ☐ badają, poszukują, dociekają,
- ☐ argumentują i formułują wnioski na podstawie dowodów,
- ☐ posługują się narzędziami i urządzeniami technicznymi dla osiągnięcia celu,
- ☐ posługują się danymi naukowymi przy podejmowaniu decyzji,
- ☐ wykorzystują matematyczne sposoby myślenia (myślenie logiczne i przestrzenne),
- ☐ stosują matematyczne sposoby prezentacji (wzory, modele, konstrukty, wykresy, tabele).
- ☐ nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji.

9. Nauczyciel kształtuje postawy niezbędne do matematycznego i naukowo-technicznego postrzegania świata:

- ☐ rozbudzając ciekawość i krytyczne rozumienie świata,
- ☐ uczulając na potrzebę zachowania bezpieczeństwa w kontakcie z przejawami postępu naukowo-technicznego,
- ☐ wdrażając do szacunku dla prawdy,
- ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

10. Nauczyciel wyposaża uczniów w wiedzę niezbędną do korzystania z komputera:

- ☐ zapoznając z zasadami działania głównych aplikacji komputerowych – edytory tekstu, arkusze kalkulacyjne, bazy danych,
- ☐ ucząc zasad i sposobów pozyskiwania, gromadzenia, przechowywanie informacji i posługiwanie się nimi,
- ☐ wskazując korzyści i zagrożenia płynące z sieci ,
- ☐ realizując zagadnienia dotyczące prawdziwości i rzetelności dostępnych informacji,
- ☐ uświadamiając zasady prawne i etyczne mające zastosowanie przy interaktywnym korzystaniu z technologii komputerowych,
- ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

11. Nauczyciel kształtuje kompetencje informatyczne, tworząc sytuacje, w których uczniowie świadomie wykorzystują komputer do:

- ☐ poszukiwania i gromadzenia informacji,
- ☐ przetwarzania informacji oraz ich wykorzystywania w krytyczny i systematyczny sposób,
- ☐ tworzenia, prezentowania i rozumienia złożonych informacji,
- ☐ wyszukiwania usług oferowanych w Internecie i korzystania z nich,
- ☐ odpowiedzialnego komunikowania się z innymi poprzez udział w społecznościach i sieciach,
- ☐ nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji.

12. Nauczyciel kształtuje postawy niezbędne do odpowiedzialnego korzystania z komputera:

- ☐ uświadamiając potrzebę krytycznego i refleksyjnego podejścia do dostępnych informacji,
- ☐ uczulając na różnorakie zagrożenia płynące z sieci ,
- ☐ rozbudzając zainteresowanie udziałem w społecznościach i sieciach w celach kulturalnych, społecznych lub zawodowych,
- ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

13. Nauczyciel wyposaża uczniów w wiedzę niezbędną do uczenia się przez całe życie:

- ☐ zapoznając z różnorodnymi strategiami i sposobami uczenia się,
- ☐ uświadamiając związek pomiędzy typem inteligencji, preferencjami sensorycznymi, typem osobowości a sposobem efektywnego uczenia się,
- ☐ udzielając uczniom pomocy w określeniu słabych i mocnych stron w zakresie posiadanej wiedzy, umiejętności,
- ☐ wskazując możliwości doskonalenia w edukacji formalnej i nieformalnej,
- ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

14. Nauczyciel kształtuje umiejętność uczenia się, tworząc sytuacje, w których uczniowie:

- ☐ samodzielnie docierają do informacji, przetwarzają i przyswajają je,
- ☐ organizują własny proces uczenia się,
- ☐ zarządzają czasem,
- ☐ czerpią z doświadczenia i wiedzy innych,
- ☐ dzielą się nabytą wiedzą i umiejętnościami,
- ☐ oceniają swoją pracę,
- ☐ w razie potrzeby szukają rady i wsparcia,
- ☐ identyfikują swoje mocne i słabe strony,
- ☐ wykorzystują dotychczasowe doświadczenia w uczeniu się.
- ☐ nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji.

15. Nauczyciel kształtuje postawy niezbędne do uczenia się przez całe życie:

- ☐ rozbudzając w uczniach motywację do uczenia się poprzez uświadamianie wartości edukacji,
- ☐ kierując do uczniów komunikaty wzmacniające ich wiarę we własne możliwości ,
- ☐ stwarzając uczniom możliwości do osiągnięcia sukcesów,
- ☐ zachęcając do samodzielnego rozwiązywania problemów (pokonywania przeszkód i trudności),
- ☐ wdrażając do wykorzystywania doświadczeń z życia w procesie uczenia się,
- ☐ rozbudzając ciekawość w poszukiwaniu możliwości uczenia się i wykorzystywania tego procesu w różnorodnych sytuacjach życiowych,
- ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

16. Nauczyciel wyposaża uczniów w wiedzę niezbędną do skutecznego i konstruktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i obywatelskim:

- ☐ uświadamiając, w jaki sposób można zapewnić sobie optymalny poziom zdrowia fizycznego i psychicznego poprzez odpowiedni styl życia,
- ☐ wskazując zasady postępowania i reguły zachowania ogólnie przyjęte w różnych społeczeństwach i środowiskach (w szkole, w pracy, w rodzinie),
- ☐ ucząc podstawowych pojęć dotyczących osób, grup, organizacji zawodowych, równości płci i niedyskryminacji, społeczeństwa i kultury,
- ☐ wdrażając do rozumienia wielokulturowych i społeczno-ekonomicznych wymiarów społeczeństw europejskich,
- ☐ wskazując związki pomiędzy narodową tożsamością kulturową i tożsamością europejską,
- ☐ wyjaśniając pojęcia demokracji, sprawiedliwości, równości, obywatelstwa i praw obywatelskich,
- ☐ dbając o znajomość wśród uczniów współczesnych wydarzeń, jak i głównych wydarzeń i tendencji w narodowej, europejskiej i światowej historii,
- ☐ zwiększając świadomość celów, wartości i polityk, jakimi kierują się ruchy społeczne i polityczne,
- ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

17. Nauczyciel kształtuje kompetencje społeczne i obywatelskie, tworząc sytuacje, w których uczniowie:

- ☐ uczą się tolerancji i poszanowania dla odmienności,
- ☐ wykazują gotowość do poszanowania wartości i prywatności innych osób,
- ☐ wyrażają i rozumieją różne punkty widzenia,
- ☐ negocjują i rozwiązują konflikty w sposób pokojowy,
- ☐ nabywają umiejętności radzenia sobie ze stresem i frustracją,
- ☐ wykazują się empatią,
- ☐ wypracowują i osiągają kompromis,
- ☐ wykazują się poczuciem obowiązku,
- ☐ uczestniczą w życiu publicznym,
- ☐ budują poczucie tożsamości lokalnej, regionalnej, państwowej, europejskiej.
- ☐ nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji.

18. Nauczyciel kształtuje postawy społeczne i obywatelskie:

- ☐ rozbudzając zainteresowanie rozwojem społeczno-gospodarczym,
- ☐ zachęcając do komunikacji międzykulturowej,
- ☐ wdrażając do szacunku dla różnorodności i innych ludzi,
- ☐ przygotowując na pokonywanie uprzedzeń i osiąganie kompromisu,
- ☐ podkreślając konieczność pełnego poszanowania praw każdego człowieka (w tym równości, jako podstawy demokracji), jego wartości i prywatności,
- ☐ ucząc uznania i zrozumienia różnic w systemach wartości różnych religii i grup etnicznych,
- ☐ budując poczucie przynależności do własnego otoczenia, kraju, Unii Europejskiej i Europy jako całości oraz do świata,

- ☐ podkreślając potrzebę zrozumienia i poszanowania wspólnych wartości, niezbędnych do zapewnienia spójności wspólnoty,
- ☐ zachęcając do działalności obywatelskiej i społecznej,
- ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

19. Nauczyciel wyposaża uczniów w wiedzę niezbędną do inicjatywności i przedsiębiorczości:

- ☐ udzielając pomocy w identyfikowaniu dostępnych możliwości działalności osobistej, społecznej, gospodarczej,
- ☐ zapoznając uczniów z zasadami działania organizacji, stowarzyszeń, podmiotów gospodarczych,
- ☐ uświadamiając szanse i wyzwania stojące przed pracodawcami i organizacjami,
- ☐ poruszając zagadnienia etyczne związane z przedsiębiorstwami oraz tym, w jaki sposób mogą one wywoływać pozytywne zmiany, np. poprzez sprawiedliwy handel lub przedsięwzięcia społeczne,
- ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

20. Nauczyciel kształtuje inicjatywność i przedsiębiorczość, tworząc sytuacje, w których uczniowie:

- ☐ zgłaszają i podejmują własne pomysły, inicjatywy,
- ☐ planują i organizują zadania własne, zespołowe,
- ☐ uczą się kierować pracą grupy,
- ☐ aktywnie włączają się w realizację zadań,
- ☐ podejmują przedsięwzięcia o charakterze społecznym,
- ☐ analizują i oceniają efektywność realizowanych zadań.
- ☐ nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji.

21. Nauczyciel kształtuje postawy sprzyjające inicjatywności i przedsiębiorczości:

- ☐ zachęcając uczniów do zgłaszania i realizowania własnych pomysłów, inicjatyw,
- ☐ wspierając uczniów w realizacji ich pomysłów,
- ☐ rozbudzając motywację i determinację w kierunku realizowania celów,
- ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

22. Nauczyciel wyposaża uczniów w wiedzę niezbędną do budowania świadomości i ekspresji kulturalnej:

- ☐ zapoznając uczniów z najważniejszymi dziełami kultury (regionalnej, narodowej, europejskiej, światowej), w tym współczesnej kultury popularnej,
- ☐ wdrażając do rozumienia kulturowej i językowej różnorodności w kraju, w Europie i w innych regionach świata oraz konieczności jej zachowania,
- ☐ uświadamiając znaczenie czynników estetycznych w życiu codziennym.
- ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

23. Nauczyciel kształtuje świadomość i ekspresję kulturalną, tworząc sytuacje, w których uczniowie:

- ☐ poznają najważniejsze dzieła kultury, w tym współczesnej kultury popularnej,
- ☐ budują świadomość lokalnego, narodowego i europejskiego dziedzictwa kulturalnego oraz jego miejsca w świecie,
- ☐ kształtują wrażliwość i uczą się odczuwać przyjemność z odbioru dzieł sztuki (w tym muzyki, sztuk teatralnych, literatury i sztuk wizualnych),
- ☐ wyrażają siebie poprzez różnorodne środki z wykorzystaniem wrodzonych zdolności,
- ☐ uczestniczą w życiu kulturalnym,
- ☐ nie zaobserwowano żadnej z powyższych sytuacji.

24. Nauczyciel kształtuje postawy niezbędne w budowaniu świadomości i ekspresji kulturalnej:

- ☐ ucząc szacunku i otwartej postawy wobec różnorodności ekspresji kulturalnej,
- ☐ zachęcając do kreatywności oraz chęci pielęgnowania zdolności estetycznych poprzez wyrażanie siebie środkami artystycznymi,
- ☐ wdrażając do udziału w życiu kulturalnym,
- ☐ nie zaobserwowano żadnego z powyższych działań.

** materiał opracowany w ramach projektu pt. „Przywództwo – opracowanie modeli kształcenia i wspierania kadry kierowniczej systemu oświaty” Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś II, Działanie 2.10.i wykorzystany do badania kompetencji kluczowych w ramach Projektu pt. „Wspomaganie – szkolenia dla pracowników nadzoru pedagogicznego”
Oprac. B. Krawczyk*